

Årsredovisning Barn- och skolnämnd

TILL KOMMUNFULLMÄKTIGE

Årsred
ovisni
ng
Barn-

Enligt BSN 2018-02-06

och skolnämnd

Uppdrag och verksamhet

Barn- och skolnämndens ansvarsområde omfattar förskola, pedagogisk omsorg, förskoleklass, grundskola, skolbarnomsorg samt grundskola. Nämnden erbjuder förskola och pedagogisk omsorg till alla barn i åldern 1-5 år. Samtliga sexåringar erbjuds plats i förskoleklass. För barn i åldern 6-12 år finns skolbarnomsorg i form av fritidshem i pedagogisk omsorg. Nämnden betalar även ersättning till fristående förskolor och skolor. Utöver detta ansvarar nämnden för öppen förskola, fritidsgårdar och kommunal musikskola.

Viktiga händelser och resultat under året

- Rekrytering av personal med rätt kompetens och behörighet är en stor utmaning. Ett utvecklingsprojekt för rekrytering och bemanning har startat. Samarbetet med högskolor och universitet har utvecklats.
- Nämnden använder 2017 års resultatöverföring till insatser för nyanlända och integration. En särskild satsning görs på Wennerbergsskolans inre och yttre miljö.
- Förändring i organisationen från mottagande av nyanlända till studiehandledning i ordinarie undervisning.
- Sjölunda skola, som byggts i två etapper, är klar.
- Lidåkers nya förskola/skola inflyttningsklar augusti 2017.
- Barn & Skola möter behovet av förskoleplatser under läsåret 17/18 med hjälp av flexibla lärmiljöer på Sjölunda skola och Margretelunds förskolemodul.
- Projektering av ny förskola som ersätter Ängsholmens förskola.
- Skogsäckens förskola, kök och skolrestaurang började byggas höstterminen 2017
- Elever i årskurs 9 (exklusive nyinvandrade och elever med okänd bakgrund) som är behöriga till ett nationellt gymnasieprogram är 93 %. Detta ska jämföras med rikets 87 %.

Uppdrag till nämnden enligt inriktningsbeslutet

Barnomsorgen ska hålla hög kvalitet och ha god tillgänglighet

Hög kvalitet: Att barnen i förskolan känner glädje och en lust att lära är kvalitet. Förskolan är första delen i utbildningsväsendet och den ska vara anpassad utifrån barnens behov och förutsättningar samt vårdnadshavarnas situation. Det ska finnas en balans mellan omsorg- och lärandeperspektivet.

God tillgänglighet: Barn ska erbjudas plats i någon av kommunens förskolor inom 4 månader efter att vårdnadshavare har anmält önskemål. Det är inte säkert att barnet kan erbjudas plats i den förskola som vårdnadshavare har önskat. Vårdnadshavare ska ha en valmöjlighet kring vistelsetiden, närhetsprincipen och tillgängligheten. Vistelsetiden har ökat markant under de senaste åren vilket medför att det finns ett behov av öppettider mellan klockan 06:15-18:15. Lidköping ska erbjuda dygnet runt-verksamhet.

Barngruppernas storlek ska på sikt minskas

En bra lärmiljö är viktig för barnen, vilket anpassade barngrupper är en bidragande del till. Barngrupperna ska följa de nationella riktlinjer som finns, men barngrupperna ska också kunna

anpassas till de behov och förutsättningar som finns på förskolan. Bristen på förskolor är en utmaning i detta. För att kunna erbjuda en fullgod kvalitet i förskolan krävs en nybyggnation av förskolor som står i förhållande till befolkningsökningen samt till statens rekommendationer om barngruppernas storlek.

Elever ska trivas och känna trygghet i skolan

Alla elever ska trivas och känna trygghet i skolan. Det ska alltid finnas vuxna tillgängliga på skolan. Bemötandet från vuxna är viktigt så eleverna känner positivitet och känner sig välkomna. Lärandemiljön bidrar till elevers trivsel och trygghet. Skolornas lärmiljöer behöver utvecklas och förbättras för att öka elevers trygghet och trivsel.

De elever som behöver särskilt stöd ska få detta i tillräcklig omfattning

Skolan ska sträva efter att ge varje elev det stöd som behövs utifrån elevens egna förutsättningar. Elevens egna förutsättningar och ska tas fram i samverkan mellan skolan, eleven och vårdnadshavaren. Varje elev ska kunna känna att de gör framsteg.

Elevhälsan ska stärkas

Elevhälsan ska vara ett stöd som eleverna har rätt till när behov uppstår. Specialpedagoger möter pedagogerna i förskolan för handledning och vägledning i arbetet med enskilda barn och barngrupper. Det är viktigt med tidiga insatser för barnens bästa. För bästa resultat ska elevhälsan vara integrerad i skolan. Fler kompetenser kan ingå i elevhälsan. Elevhälsan handlar även om att arbeta med flera områden såsom hälsosam livsstil.

Fler ungdomar ska bli behöriga till gymnasieskolan

Grundskolan ska skapa förutsättningar för lärande, trivsel och social gemenskap. Alla elever ska nå sina mål och ges förutsättningar för detta. Den bästa lärmiljön är den som stimulerar till kunskap och lärande. Det bör finnas en likvärdighet på skolorna gällande både fysisk lärmiljö och digital lärmiljö. Klassrummet är inte alltid den bästa platsen för lärande, lärandet kan ske både inomhus och utomhus.

Kommentar:

Barnomsorgen ska hålla hög kvalitet och god tillgänglighet

- Personaltätheten i förskolan ligger på riksnittet.
- Personaltätheten i fritidshem ligger högre än riket.
- Hög andel högskoleutbildad personal inom såväl förskola som fritidshem.
- Brukarundersökningen 2017 visar att förskolor och fritidshem håller en jämn och hög kvalitet. Undervisningen håller samma resultatnivå som för 2016.
- Utvecklingsområden för förskola är barns reella inflytande och dokumentation av barns lärande.
- Utvecklingsområde för fritidshem är elevinflytande, utmanande verksamhet för både killar och tjejer.
- Alla får plats inom den lagstadgade tiden om 4 månader, dock inte alltid på önskad förskola.

Barngruppernas storlek ska på sikt minskas

- Uppdraget kräver ett tillskott av lokalyta för förskolor vilket sker i samarbete med andra förvaltningar.
- Personaltätheten behöver ökas för att förbättra kvalitén.

Elever ska trivas och känna trygghet i skolan

- Ett forskningsbaserat projekt är startat med fokus på att öka trygghet och studiero i skolan. Projektet ger verksamheten underlag för en sociografisk inventering.
- 89 % av eleverna i årskurs 8 uppger att de trivs helt eller ganska bra, 4 % uppger att det inte stämmer alls. Likartat resultat som för år 2016. I årskurs 5 uppger 92 % av eleverna att de trivs helt eller ganska bra i skolan, 2 % uppger att de inte alls trivs. En liten ökning jämfört 2016. I årskurs 2 trivs 93 % helt eller ganska bra, 2 % uppger att de inte trivs alls. En liten sänkning jämfört med 2016.

De elever som behöver särskilt stöd ska få detta i tillräcklig omfattning

- Varje skola har ett elevhälsoteam med specialpedagog, skolsköterska, kurator och skolpsykolog. På övergripande nivå finns barn- och elevhälsan med olika specialkompetenser.

Elevhälsan ska stärkas

- Mer resurser har säkrats för barn- och elevhälsan gällande specialkompetenser, såsom psykologer, specialpedagoger, skolsköterskor, kuratorer. Samarbetet mellan pedagogisk personal och specialkompetenserna har utvecklats och ger goda resultat för de elever som behöver särskilt stöd.

Fler ungdomar ska bli behöriga till gymnasieskolan

- Modellen för det systematiska kvalitetsarbetet gör att kontinuerlig och medveten uppföljning sker för att förbättra elevernas resultat så att de har möjlighet att komma in på nationella gymnasieprogram. Kompetensutvecklingsinsatser genomförs för lärare i alla verksamheter.
- Samarbete mellan rektorer som har nyanlända elever samt förvaltningens modersmålsenhet har under läsåret utvecklats för att ge större förutsättningar för de nyanlända elevernas integrering samt att skapa större förutsättningar för gymnasiebehörighet.
- Planen för studie- och yrkesvägledning har reviderats.
- När det gäller resultatet att fler ska bli behöriga till gymnasiet så är 93 % behöriga till gymnasieprogram (exklusive nyinvandrade och okänd bakgrund), jämfört med rikets 87 %. Elever i årskurs 9 som är behöriga till yrkesprogram inklusive nyanlända och okänd bakgrund är 81,5 % av eleverna, snittet för riket är 79,4%.

Sammanfattande analys av styrkortet

Strategi	Antal indikatorer	Måluppfyllelse 2017	Förklaring till utfallet
Kund/brukaren i fokus	6 (8)	 1 (X) 4 (X) 1 (X)	<p>Under våren 2017 kunde bara 40 % av våra brukare få sitt förstahandsval tillgodosett p.ga. verksamhet i många tillfälliga lokaler. För första perioden under hösten 2017 var motsvarande värde 90 %. Anledningen var tillskott av nya förskolelokaler (Lidåker, Sjölunda).</p> <p>Nämnden har en hög andel föräldrar i förskolan som använder sig av e-tjänster.</p> <p>Lärplattformen Tango utgör en digital grund för vårdnadshavare och elever att följa elevens utveckling dygnets alla timmar. Plattformen utgör en viktig kommunikationsväg mellan verksamhet och vårdnadshavare och vice versa.</p> <p>Den brukarundersökning som genomfördes år 2017 visar på en fortsatt jämn och hög kundnöjdhet hos våra vårdnadshavare och elever.</p>
Lokal utveckling i ett globalt perspektiv	9 (12)	 4 (X) 3 (X) 2 (X)	<p>Utifrån Skollag och läroplanernas uppdrag bedrivs ett dagligt och kontinuerligt hållbarhetsarbete i alla våra verksamheter.</p>
En organisation i framkant	5 (10)	 4 (X) 0 (X) 1 (X)	<p>Med utgångspunkt i det statliga uppdraget kring lärande och måluppfyllelse, är det viktigt att organisationen ständigt är i framkant inom alla områden från rekrytering till uppföljning och analys av elevernas resultat.</p> <p>Ett systematiskt kvalitetsarbete bedrivs medvetet och kontinuerligt för att skapa hög kvalitet i alla verksamheter, möjliggöra för fler elever att nå målen och att fler elever kommer in på ett nationellt program på gymnasiet.</p> <p>Projektet "Fullföljda studier" är ett led i att främja lärarnas ledarskap i klassrummet.</p> <p>En utmaning är rekrytering av behöriga pedagoger i alla våra verksamheter.</p> <p>Sjukskrivningstalen ökar något för Barn & Skola, men värdena ligger fortfarande under kommunens tal som</p>

			helhet.
Sammanvägda indikatorer	8 (17)	 3 (X) 0 (X) 5 (X)	<p>För nio av indikatorer har uppgifter avseende 2017 inte publicerats ännu. Indikatorerna avser personaltäthet, gruppstorlek och lärarbehörighet.</p> <p>I brukarundersökningarna uppger 89 procent av årskurs 8 eleverna att de trivs helt eller ganska bra. 4 procent uppger att det inte stämmer alls. Likartat resultat som år 2016. I årskurs 5 uppger 92 procent av eleverna att de trivs helt eller ganska bra i skolan. 2 procent uppger att de inte alls trivs. En lite ökning mot 2016. I årskurs 2 trivs 93 procent helt eller ganska bra. 2 procent uppger att de inte als trivs. En liten sänkning mot 2016.</p> <p>I brukarenkäten faller en nöjdhetsindex siffra ut. För fritidshemmet så når vi inte målvärdet utan resultatet är 73 procent medan målvärdet var 80 procent. Resultatet för år 2017 är det samma som för år 2016. Förskolans indexvärde är 82 procent vilket överstiger satt målvärde om 80 procent.</p> <p>När det gäller resultat i årskurs 3 så ligger vi över målvärdet.</p> <p>När det gäller andel elever i årskurs 9 som uppnått målen i alla ämnen har värdet sjunkit. En förklarande orsak kan vara att vi har många nyanlända i denna åldersgrupp.</p> <p>Elevers behörighet till yrkesprogram från årskurs 9 har haft en uppåtgående kurva de senaste tre åren. Det är exklusive nyanlända som mäts i denna indikator. Meritvärde har dock sjunkit något likt riket i sin helhet.</p> <p>För ett gott lärande och goda resultat krävs trygga lärmiljöer som motverkar kränkande behandling, diskriminering och trakasserier, vilket Barn & Skola arbetar med inom projektet "Fullföljda studier". Ett projekt som samägs med Utbildningsförvaltningen.</p>

Driftsredovisning, mnkr

	2015	2016	2017
Intäkter	99,1	145,9	158,9
Kostnader	-749,4	-803,9	-888,5
Nettokostnad	-650,3	-658,0	-729,7
Budgetavvikelse			-7,0
resultatöverförda medel från 2016			9,1

Jämförelsetal

	2015	2016	2017
Nettokostnad/invånare, kr	0	16 735	18 406
Nettokostnadsutveckling, %	5,4%	1,2%	10,9%
Andel av kommunens nettodriftskostnad, %	33,7%	33,0%	34,2%

Verksamheternas ekonomi, mnkr

	2015	2016	2017	Budget- avvikelse
Förvaltningsgemensam verksamhet	46,8	40,1	55,9	3,8
Enhets gemensam verksamhet	32,8	35,3	37,4	0,0
Förskola 1-5 år	190,6	191,2	212,4	-6,8
Fritidshem	43,3	45,6	48,3	3,0
Grundskola 6-16 år	303,6	312,7	338,5	-5,2
Pedagogisk omsorg	10,7	9,6	8,9	0,1
Öppen förskola	1,4	1,3	1,4	0,1
Särskola	11,1	13,2	16,9	-2,3
Fritidsgård	2,4	2,3	2,9	0,0
Musikskola	7,1	6,8	7,2	0,2
ökning av budgetram lönepott				
Summa	649,8	658,0	729,7	-7,0
resultatöverförda medel från 2016				9,1

Ekonomiskt resultat

Barn- och skolnämnden hade ett ingående överskott om 9,1 mnkr. Av detta har 7 mnkr använts under 2017, vilket överensstämmer med den prognos som nämnden lämnade i augusti (-7,1 mnkr).

Resultatöverföringen från 2016 har gett möjligheter till förstärkningar och insatser när det gäller nyanlända barn/ elever samt integration. Extra satsningar har gjorts avseende studiehandledning, barn- och elevhälsa samt förstärkningar på enheter som har haft fler elever som varit nyanlända. Inom ramen för detta har särskilda satsningar gjorts på Wennerbergsskolan. Kostnaden för detta uppskattas till ca 2,8 mnkr. Utemiljön återstår.

Delar av överskottet 2016 har, enligt kommunstyrelsebeslut, avsatts till Skolfamprojektet under tiden 2016-2018. Det återstår ett år av tiden och barn- och skolnämnden önskar att få föra med 770 tkr till 2018 för att kunna fullfölja uppdraget med Skolfam /alternativt att hitta arbetsformer som ersätter detta arbetssätt.

Kommunerna har erhållit mer riktade statsbidrag för verksamheter inom grundskola, fritidshem och förskola. Dessa intäkter har, i enlighet med statens villkor, framförallt använts för personalförstärkningar (lågstadiesatsning och fritidshemssatsning) och lönetillägg (förstelärare och lärarlönelyft) inom respektive verksamheter.

Till följd av fler verksamhetslokaler har kostnaderna för lokaler, städ och måltider ökat.

Tillfälliga förskolor under vårterminen 2017 har medfört en merkostnad om ca 3 mnkr, detta har kunnat täckas med de statsbidrag som har erhållits. Utöver de tillfälliga förskolorna (vårterminen) har förvaltningen haft kostnader för modulförskolan Margretelund.

Hyseskostnaden för Sjölunda skola blev lägre än budgeterat 2017 eftersom skolan har etappindelats (augusti 2017 respektive januari 2018). Outnyttjade delar av hyran har använts till lokalanpassningar inom grundskolan och förskolan.

Underskottet på särskoleverksamheten har sin orsak i interna fördelningssystem för de individintegrerade särskoleeleverna. Antalet elever som är under utredning kring skolform samt de elever som beviljats skolformen särskola har ökat.

Antalet elever från andra kommuner har varit fler än budgeterat, vilket ger ett överskott om ca 2 mnkr för interkommunala ersättningar. Det är dock osäkert om denna trend håller i sig till kommande budgetår eftersom det är ett resultat av föräldrars (från andra kommuner) aktiva val av skola.

På enhetsnivå finns stora utmaningar och enheterna uppvisar ett underskott på ca 10 mnkr, detta täcks genom överskott på gemensamma och centrala verksamheter.

Investeringar

Verksamhet/Objekt	Innevarande år				
	Budget 2017	Bokförda investeringsutgifter 2017		Avvikelse mellan budget och bokslut 2017	Bedömning ombudgetering till 2018
B&S inventarier	13 000	4 099		8901	5 000
Summa	13 000	4 099		8901	5 000

Hela anslaget har inte nyttjats under 2017. Med anledning av att Sjölunda skola har etappindelats återstår vissa inköp till början av 2018. Nämnden kommer därför att begära en ombudgetering av medel till 2018 (5 mnkr)

Nyckeltal verksamhetsmätt

	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017
Barn- och skolnämnd				

SI-BSN FoS Andel barn 1-5 år inskrivna i förskoleverksamhet och pedagogisk omsorg (riket inom parentes)	88,2% (85,3%)	86,7% (86%)		bevaka
SI-BSN FoS Andel barn 6-12 år inskrivna i fritidshem (riket inom parentes)	58% (53%)	60% (53%)		bevaka
SI-BSN FoS Kostnad förskola, kr/inskrivet barn (riket inom parentes)	133 633 (136 715)	138 440 (142 253)		bevaka
SI- BSN FoS Kostnad fritidshem, kr/inskrivet barn (riket inom parentes)	37 682 (34 011)	38 600 (34 904)		bevaka
SI- BSN Nettokostnadens avvikelse från standardkostnad per grundskoleelev , 5-årsm, hemkommun %	-3,6	-3,0		bevaka

Volymutveckling/Verksamhetsmått

	bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017
Antal födda (0-år) *)	412	402	444	408
Antal barn i kommunen 1-5 år	2133	2143	2 178	2 152
Antal barn 1-5 år placerade i kommunal förskola **)	1830	1801	1 865	1 827
Antal barn 1-5 år placerade i fristående förskola **)	60	61	56	60
Antal barn 1-5 år placerade i pedagogisk omsorg **)	110	100	120	88
Antal barn 1-5 år placerade i fristående pedagogisk omsorg **)	8	6	8	8
Andel av alla barn 1-5 år placerade i förskoleverksamhet	94%	92%	94%	93%
Genomsnittlig vistelsetid/vecka enligt inlämnat schema (2008 = 23,5 tim/v)	31,4 tim/v	30,88 tim/v		31,44 tim/v
Antal barn placerade i kommunalt fritidshem **)	1659	1778	1 776	1 795
Antal barn placerade i fristående fritidshem **)	137	144	130	144
Antal barn i kommunen 6-15 år	4329	4420	4 505	4 500
Antal elever i kommunal grundskola **)	3936	4101	4 186	4 162
Antal elever i fristående grundskola **)	318	323	319	328

*) enligt kommunens befolkningsprognos

***) genomsnitt över året.